Wychodzi raz w tygodniu. *Porto opłacone ryczałtem*

ROK XVIII. Kraków, dnia 23 listopada 1935. Nr. 43.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Reklama jest dźwignią handlu!

Obniżenie taryfy
towarowej i osobowej P. K. P.

Stosownie do programu nowego rządu przygotowuje zarząd kolei rewizję taryfy towarowej, przeprowadzając w przyśpieszonem tempie badania statystyczne i kalkulacje, dotyczące taryf rolniczych, jak również ogółu taryf podstawowych surowców i półfabrykatów, których ceny mają być obniżone w ramach tego programu.

Taryfa towarowa, której część pierwsza dotycząca postanowień ogólnych i systemu nomenklatury, klasyfikacji i taryfikacji jest już ostatecznie przygotowana do wydania, ulegnie w ten sposób w zakresie większości opłat zasadniczej rewizji, dotyczącej tak bliższych, jak dalszych przewozów.

Prace przygotowawcze prowadzone są w ścisłym kontakcie z Biurem Ekonomicznem Prezydjum Rady Ministrów, ministerstwami gospodarczemi i przy wyzyskaniu materjałów przedyskutowanych z Państwową Radą Komunikacyjną.

* * *

Prace nad redakcją nowej taryfy osobowej, kolejowej dobiegają końca. Zreformowana będzie zarówno taryfa normalno-towarowa, jak i wąskotorowa — w duchu znacznych uproszczeń i wyrównań opłat taryfowych.

Do najważniejszych korzyści, jakie przyniesie nowa taryfa należy: uchylenie droższych dzisiaj stawek taryfy normalnej i zastąpienie ich stawkami taryfy podmiejskiej, przez co potanieją przejazdy normalne w ruchu pobliskim i średnim (do 200 km.), a w szczególności w ruchu pomiędzy stacjami wiejskiemi, gdzie dotychczas nie stosowano taryfy podmiejskiej.

Tabele opłat ulgowych będą ustalone procentowo od nowej taryfy normalnej.

Znaczne korzyści dla osób, które nie korzystają dzisiaj z ulgowych biletów na przejazdy wielokrotne, przyniesie przyznanie wszystkim podróżnym prawa do nabycia biletów tygodniowych, które dzisiaj służą tylko dla robotników. Bilety tygodniowe skalkulowane będą w cenie równej 3 biletom na przejazd jednorazowy zaś bilety miesięczne w cenie 12 biletów jednorazowych obliczonych według nowej taryfy normalnej.

Kto otrzyma koncesję na montownię samochodów w Polsce?

W Dzienniku Ustaw R. P. z dnia 6 b. m. Nr. 80 ogłoszone zostało rozporządzenie min. przemysłu i handlu o udzielaniu koncesji na przemysł wyrobu samochodów oraz podwozi samochodowych. Rozporządzenie przewiduje, że koncesja na przemysł wyrobu samochodów oraz podwozi może być udzielona, jeżeli osoba (fizyczna lub prawna), ubiegająca się o koncesję, zobowiąże się do spełnienia następujących warunków:

1) prowadzenia przemysłu wyrobu samochodów oraz podwozi w miejscowości uznanej przez ministra przemysłu i handlu,

2) uruchomienia produkcji samochodów oraz podwozi według programu, zatwierdzonego przez ministra przemysłu i handlu,

3) posiadania urządzeń technicznych zakładu przemysłu wyrobu samochodów oraz podwozi, odpowiadających programowi produkcji, o którym mowa w p. 2 i utrzymania tych zarządzeń na należytym poziomie technicznym.

Fabryki samochodów i podwozi, które prowadziły przemysł wyrobu samochodów oraz podwozi, zgłoszą do ministerstwa przemysłu i handlu w ciągu 2 miesięcy od chwili wejścia w życie rozporządzenia dane dotyczące wysokości kapitału zakładowego przedsiębiorstwa, przedmiotu produkcji, charakterystyki urządzeń technicznych i t. d.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 6 b. m.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ.

Rok XVIII. Kraków, dnia 23 listopada 1935 Nr. 43.

Cena abonamentu:
Abonament kwartalny 4 zł
„ półroczny 8 zł
„ roczny 16 zł
Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń

Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Redakcja i administr. Kraków, Grodzka 43. Telefon Nr. 132-67
Konto P. K. O. Nr. 400.342.

Echa tygodnia.

Projekt dekretu Prezydenta Rzplitej o obniżeniu komornego i zmianie ustawy o ochronie lokatorów uległ dziwnym zmianom w drodze do redakcji Dziennika Ustaw. Okazało się bowiem, po ogłoszeniu tego dekretu w Dzienniku Ustaw Nr. 82 dnia 15-go b. m., że dekret godzi w podstawę egzystencji setek tysięcy zakładów handlowych i przemysłowych. Streszczenie i objaśnienie merytoryczne tego dekretu podajemy na innem miejscu, obecnie jednak pragniemy się zająć gospodarczemi skutkami art. 3 punkt m), który postanawia, że zostają wyłączone z pod ustawy o ochronie lokatorów „lokale przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych z wyjątkiem lokali, zajętych przez przedsiębiorstwa, które w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym zostały zaliczone na rok 1935 do przedsiębiorstw przemysłowych VII i VIII kategorji, lub przedsiębiorstw handlowych IV kategorji“.

Z brzmienia dekretu wynika zatem, że odtąd ustawie o ochronie lokatorów będą podlegały tylko przedsiębiorstwa handlowe IV kat. oraz przedsiębiorstwa przemysłowe VII i VIII kat. natomiast cała olbrzymia reszta przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych pozostałych kategoryj zostaje pozbawiona dobrodziejstwa tej ustawy.

Według „Małego Rocznika Statystycznego“ istniało w roku 1932 przedsiębiorstw handlowych:

kategorja:

I.	II.	III.	IV.	V.
764	29.465	203.200	187.709	6.723

zaś przedsiębiorstw przemysłowych:

kategorja:

I. — III.	IV. — V.	VI. — VII.	VIII.
676	5.968	20.615	177.860

Wynika więc z tego, że olbrzymia większość przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych objęta jest atakiem na jej egzystencję. Trudno sobie bowiem inaczej wytłumaczyć ten dekret, jak dążenie do wywłaszczenia kupców i przemysłowców z praw, które ich broniły przez 11 lat. Charakterystyczną rzeczą jest, że Rząd przystępuje do akcji, mającej na celu zakapturzoną podwyżkę komornego w lokalach handlowych i przemysłowych, które wyłączył z pod działania o ochronie lokatorów — właśnie obecnie, kiedy na wszystkich frontach zapowiada redukcję wygórowanych cen i opłat, kiedy podejmuje atak na kartele i kiedy, dopuszczając do obniżki komornego w olbrzymiej większości mieszkań prywatnych, uznaje tem samem niebezpieczeństwo pobierania wygórowanych czynszów. Jest rzeczą jasną, że po wyłączeniu lokali przemysłowych i handlowych z ustawy o ochronie lokatorów rozwinie się na nowo szalona gra spekulacji lokalowej, która nikomu na zdrowie nie wyjdzie. Właściciele nieruchomości napewno zechcą skorzystać obecnie z bezbronności kupców i wypowiedzieć masowo lokale. Kto docenia ważność ciągłości utrzymywania lokalu w tem samem miejscu, w tym samym domu — ten będzie bezbronny wobec presji właściciela nieruchomości w kierunku podwyższenia komornego. Bardzo wiele warsztatów kupieckich, które już z trudnością zdobywały się na opłacanie komornego, stanie wobec widma bankructwa. Jest rzeczą wykluczoną, aby w dobie spadających obrotów handlowych, w dobie horendalnych obciążeń, jakie spadają na handel, w dobie nieustannego szczucia administracji publicznej przeciw stanowi kupieckiemu, w dobie wreszcie silnej akcji deflacyjnej, szczególnie zaś ostatniej obniżki płac urzędniczych, która oznacza wszak skurczenie konsumcji i tem samem zmniejszenie utargu kupieckiego, — aby w dobie tak olbrzymich trudności gospodarczych mógł sobie kupiec pozwolić na walkę z właścicielem nieruchomości, będąc świadom tego, że Państwo, które zawsze powinno popierać słabszego i bezbronnego, — chroni dziś właśnie silnego i nastawionego na wojowniczość właściciela nieruchomości.

Wyłączenie z pod ustawy o ochronie lokatorów lokali przemysłowych i handlowych doprowadzi, poza zwyżką komornego, do ogromnego chaosu na rynku lokali. Samowola właścicieli nieruchomości będzie święciła triumfy. Kupiec, który od kilkudziesięciu lat pro-

wadzi swoje przedsiębiorstwo w pewnym lokalu, który zdołał przyzwyczaić do tego lokalu swych klijentów, który nastawił całą organizację sprzedaży i reklamy na dany lokal — będzie obecnie trapiony szykanami ze strony właścicieli nieruchomości, będzie niewolnikiem jego kaprysów i żądań. Kto w takich warunkach będzie miał jeszcze ochotę uruchomić sklep lub zakład przemysłowy, kto zechce czynić jakiekolwiek poważniejsze inwestycje w swych lokalach, wyłączonych obecnie z ustawy o ochronie lokatorów, skoro będzie siedział jak na wulkanie, pod ustawiczną groźbą wypowiedzenia ze strony właściciela nieruchomości?

Fundamentem normalnego rozwoju stosunków gospodarczych jest stałość pewnych norm prawnych, stałość stosunków, polegająca na przekonaniu, że w ciągu pewnego, raczej długiego, okresu czasu nie zmienią się warunki, w jakich dany warsztat przemysłowy lub handlowy rozpoczyna swój okres pracy. Wyłączenie lokali przemysłowych i handlowych z ustawy o ochronie lokatorów podważa tę fundamentalną zasadę stałości norm prawnych i wprowadza stan niepewności, zamieszania i chaosu. Powstrzymuje od zakładania nowych placówek handlowych i przemysłowych i grozi rozbiciem placówkom dotychczasowym.

Wszystko to nie sprzyja rozwiązaniu kwestji bezrobocia, nie sprzyja poprawieniu rentowności przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, nie sprzyja zatem i interesowi Skarbu Państwa, którego problemy stanowią dziś wszak dla Rządu najtwardsze do zgryzienia orzechy.

Kupiectwo zostaje dziś uderzone z trzech stron naraz. Z jednej strony grozi mu spadek zarobków z powodu obniżek płac urzędniczych, z drugiej strony grozi mu utrata resztek rentowności z powodu zwyżki podatku dochodowego, a z trzeciej strony grozi mu chaos, zamieszanie i stała groźba utraty pomieszczenia dla swego warsztatu pracy z powodu wyłączenia z pod ustawy o ochronie lokatorów olbrzymiej większości przedsiębiorstw.

Powie ktoś: ustawa o ochronie lokatorów jest przecież sztywnym elementem, jest instrumentem polityki interwencjonistycznej Państwa, polityki, którą pismo nasze zawsze zwalcza. Dobrze. Ale jest to interwencja na rzecz słabszego. Zgodzilibyśmy się na to, aby nawet i ten przejaw interwencji Państwa zlikwidować. Ale pod jednym warunkiem: że równocześnie zostaną zlikwidowane wszystkie inne, dalej i głębiej sięgające przejawy polityki interwencjonistycznej i etatystycznej Państwa. Skasować ustawę o ochronie lokatorów — dobrze! Ale równocześnie niech zostanie skasowana polityka etatyzmu, polityka protekcjonizmu, reglamentacji i koncesjonowania życia gospodarczego, niech zniknie fatalne prawo przemysłowe, które jak miecz Damoklesa wisi nad głowami kupców i rzemieślników, niech zniknie ustawa o przymusowym spoczynku niedzielnym, niech zniknie ustawa o cennikach sklepowych, niech zniknie ustawa o lichwie pieniężnej, niech Państwo przestanie konkurować ze swymi obywatelami w dziedzinie gospodarczej, niech przestanie sztucznie popierać spółdzielczość kosztem handlu prywatnego, niech sprzeda swoje deficytowe przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, — niech da wreszcie żyć swym obywatelom i pozwolić im płacić podatki z tego co mają!

Dlaczegóż to Państwo ma zacząć łamanie sztywnych elementów od stron, które przypadkowo chronią słabszych obywateli przed wyzyskiem silniejszych, a nie zacznie od łamania organizacyj, które stanowią świadomy wysiłek w kierunku eksploatacji najbiedniejszych warstw społeczeństwa, t. j. od rozwiązania karteli? Co przynosi więcej szkody życiu gospodarczemu, ustawa o ochronie lokatorów czy wyzysk kartelowy?

Rząd rozpoczął swe prace gospodarcze pod złym znakiem. Wypowiedział walkę elementom najsłabszym, wziął w obronę elementy najsilniejsze. Uczynił to szybko, bez zapytania opinji publicznej, bez zasięgnięcia porady u samorządu gospodarczego, wobec którego dopiero przed kilku dniami p. wicepremjer Kwiatkowski oświadczył expressis verbis, że docenia doniosłą rolę samorządu gospodarczego przy opinjowaniu projektów gospodarczych rządu i będzie zawsze opinji tej zasięgał. Dlaczego Rząd nie zwrócił się o opinję do Izb przemysłowo-handlowych w sprawie projektowanej zmiany ustawy o ochronie lokatorów? Czy bał się usłyszeć głos przestrogi, że nie wolno niszczyć warsztatów kupieckich i przemysłowych, nie wolno łamać egzystencji najbardziej spauperyzowanych, nie wolno zasypywać źródeł, z których Skarb Państwa czerpie swe dochody?

Obniżenie komornego!

W Dzienniku Ustaw Nr. 82 ukazał się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z 14 listopada 1935 r. w sprawie obniżenia komornego. Najważniejsze postanowienia tego dekretu są następujące:

1) Dekret tyczy się — w zasadzie — mieszkań i lokali, podlegających ustawie o ochronie lokatorów. A zatem — w zasadzie — tylko „starych domów".

2) Które mieszkania i lokale uważa się za podlegające ustawie o ochronie lokatorów? Tylko te, które są wymienione w zasadniczej ustawie o ochr. lokat. z 11 kwietnia 1924 r. oraz te, które wymienione są w noweli do tejże ustawy, zawartej w tym samym numerze (82) Dziennika Ustaw, w którym znajduje się przepis o obniżeniu komornego.

3) Obniżka komornego obowiązuje tylko na ściśle określony czasokres, t. zn. od 12 grudnia 1935 r. do 30 listopada 1937 r. (po upływie tego ostatniego terminu wydane zostanie niezawodnie inne zarządzenie, miejmy nadzieję, że w kierunku dalszej obniżki).

4) Podstawowe komorne, a więc komorne z czerwca 1914 r. obniża się następująco:

a) dla mieszkań małych, — a więc 1-izbowych, 2-izbowych lub **najwyżej** 3-izbowych (dwa pokoje i kuchnia) — o 15%;

b) dla mieszkań większych niż 3-izbowe oraz dla lokali, które w myśl ustawy o p. podatku przemysłowym zostały zaliczone na rok 1935 do VII. i VIII. kat. przemysłowej i IV kat. handlowej — o 10% (wszystkie inne lokale handlowe i przemysłowe n i e korzystają zatem z żadnej obniżki komornego).

5) Sprawa lokali i mieszkań, co do których wysokości czynszu zawarte zostały pisemne umowy: Ustawa o ochronie lokatorów (art. 3) przewidywała możność zawierania umów, na podstawie których lokator dobrowolnie zgadza się na zapłatę wyższego czynszu aniżeli ustawowy. Takie umowy były i są jednak ważne i obowiązujące tylko w tym wypadku, jeżeli ich przedmiotem były mieszkania ponad 4-ro pokojowe (ponad 4-ry pokoje i kuchnia), jak również lokale handlowe, biura, stowarzyszenia, choćby zajmowały mniej niż 4-ry pokoje (orzeczenie OSN. z 22. V. 1929 1. C. 648/28). Prócz tego warunkiem dla prawa pobierania przez gospodarza wyższych czynszów niż komorne z roku 1914 dla tej kategorji lokali było, aby umowa zawartą została na piśmie i obejmowała czasokres nie krótszy niż 1 rok.

A zatem dekret n i e tyczy się tych właśnie lokali, t. j. mieszkań ponad 4-ro pokojowych i lokali handlowych, co do których zawartą została umowa o wyższe niż ustawowe komorne, to znaczy lokale te z żadnej obniżki komornego nie korzystają.

6) Z jakich ulg korzystają podnajemcy (sublokatorzy)?

Komorne za mieszkanie lub lokal handlowy, które lokator w całości lub w części oddał w podnajem, ulega obniżeniu w tym samym stosunku, co komorne płacone przez lokatora. A zatem jeżeli lokator główny korzysta z 10% obniżki czynszu, natenczas również sublokator za część lokalu przez siebie podnajmowaną będzie płacił o 10% mniej; jeżeli zaś dany lokal podpada pod 15% obniżkę czynszu, natenczas i czynsz sublokatora będzie o 15% obniżony.

5 Komorne w niektórych budynkach, nie podlegających ustawie o ochronie lokatorów.

Omawiany dekret w zasadzie obejmuje tylko te lokale, które **podlegają** ustawie o ochronie lokatorów (a zatem w zasadzie tyczy się tylko domów starych). Dekret udziela jednak zniżek czynszowych również lokatorom **niektórych** domów, niepodlegających ochronie lokatorów, a mianowicie takich domów (bez względu na to czy stare czy nowe), które stanowią własność Skarbu Państwa, Banków państwowych, związków samorządu terytorjalnego, zakładów ubezpieczeń społecznych, oraz innych instytucyj prawa publicznego.

W tych domach korzystają z obniżki czynszu tylko m i e s z k a n i a (sklepy nie!!!), a mianowicie mieszkania mniejsze aż do 3-ch izbowych — 15%, zaś od 4-ch izbowych w zwyż — 10%.

Obniżka powyższa stosowaną jest do czynszu podstawowego, t. j. z czerwca 1914 roku.

W domach należących do Zakładów ubezpieczeń społecznych obniżenie czynszu następuje w stosunku do komornego płaconego za grudzień 1934.

Zmiana ustawy o lokalach.

W Dzienniku Ustaw Nr. 82 ukazała się nowela do ustawy o ochronie lokatorów z roku 1924. Z najważniejszych przepisów tej noweli podnieść należy, że art. 2 zasadniczej ustawy rozszerzony został w ten sposób, że ustawodawca wyłącza z pod ochrony lokatorów szereg rodzajów lokali, które do dziś dnia ochronie podlegały.

W szczególności, z dniem 1-go grudnia 1935 roku **wyjęte** zostaną z pod ochrony lokatorów:

1) Mieszkania złożone z 6-ciu pokojów i większe, oraz mieszkania mniejsze, powstałe z przebudowy tych mieszkań, dokonanej po dniu 1-go grudnia 1935 roku.

2) Lokale przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, z wyjątkiem lokali zajętych przez przedsiębiorstwa, które w myśl ustawy o państw. podatku przemysłowym zostały zaliczone na rok 1935 do przedsiębiorstw przemysłowych VII i VIII kategorji, lub przedsiębiorstw handlowych IV kategorji.

3) Budynki lub ich części, których najem ukończy się po dniu 31. grudnia 1937 r.

Prócz tego zawiera nowela niektóre zmiany, wzgl.

uzupełnienia tyczące się lokali, **podlegających** ochronie lokatorów. Nie są to zmiany istotne, ograniczymy się więc do ich wyliczenia:

Podczas gdy dotychczas tylko na żądanie lokatora komorne płatne było w ratach miesięcznych, to obecnie również właściciel będzie się mógł domagać płatności w takich ratach. Właściciel domu może odstąpić od umowy najmu tylko wtedy, gdy istnieje **ważna** przyczyna.

W tem miejscu wyjaśnić należy, że wszystkie postanowienia dotychczasowego art. 11 ustawy, normujące kwestję, co uważać należy przy wypowiedzeniu lokali korzystających z ochrony za „ważną przyczynę“, zostały nadal utrzymane z małemi zmianami. Dla zorjentowania czytelników przytaczamy je więc w dosłownem brzmieniu:

Za **ważną przyczynę** należy m. i. uważać: a) jeżeli lokator mimo upomnienia zalega z zapłatą conajmniej dwóch następujących po sobie rat komornego, chyba, że zaległość powstała z powodu braku pracy lub wogóle nędzy wyjątkowej.

b) Jeżeli lokator przez swe uporczywe lub rażące przekroczenia obowiązującego porządku domowego, albo przez swe bezwzględnie nieprzyzwoite zachowanie się obrzydza współmieszkańcom pobyt w domu, lub porządek w domu poważnie zakłócą; z zachowaniem się lokatora stoi narówni zachowanie się osób, przez niego do mieszkania przyjętych, jeżeli on temu postępowaniu, choć to było możliwe, zaradzić zaniedbał.

c) Jeżeli lokator przedmiot najmu w całości lub części z urządzeniem lub bez niego oddał w podnajem, lub ustąpił za wynagrodzenie nadmiernie wysokie w porównaniu z komornem jakie sam płaci.

d) Jeżeli lokator prawa z umowy najmu w całości bez zgody wynajmującego innemu odstąpił, w braku zgody wynajmującego Urząd rozjemczy lub Sąd może, uwzględniając przytoczone przez obie strony okoliczności, zezwolić lokatorowi na bezpłatne odstąpienie praw najmu w całości lub części.

e) Jeżeli lokator posiada inne mieszkanie w tej samej miejscowości; wynajmujący nie może jednak z prawa tego korzystać, skoro lokator drugie swe mieszkanie opuścił, lub gdy został chociażby nieprawomocnie, zasądzony na opuszczenie tegoż.

f) Jeżeli w celu przystąpienia do budowy pomieszczeń mieszkalnych konieczne jest zniesienie lub przerobienie budowli, wynajmujący winien udowodnić konieczność usunięcia lokatora i może wypowiedzieć najem rzeczy najętej lub jej części (przynależności) w terminie trzymiesięcznym, przyczem następuje odpowiednie zmniejszenie komornego, jeżeli wypowiedziano tylko część przedmiotu najmu; wynajmujący winien zwrócić lokatorowi koszty przeprowadzki w wysokości jednomiesięcznego komornego, oraz zapłacić tytułem odszkodowania sumę sześciomiesięcznego komornego, a jeżeli przedmiot najmu stanowi mieszkanie złożone z jednego lub dwóch pokojów — sumę rocznego komornego.

Podatek od lokali.

W Dzienniku Ustaw Nr. 82 ukazał się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z 14-go listopada 1935 roku o podatku od lokali. Dekret ten normuje naogół stan dotychczasowy, wprowadzając niektóre zmiany, z pośród których najważniejszą jest, że od 1-go stycznia 1936 r. **nie podlegają** temu podatkowi lokale mieszkalne jedno- i dwuizbowe.

Do opłacania podatku od lokali obowiązane są osoby fizyczne i prawne zajmujące lokale. Podstawę wymiaru podatku na okres podatkowy stanowi faktyczne komorne z roku poprzedzającego okres podatkowy, a nie jak dotychczas komorne z r. 1914 w domach podlegających ustawie o ochronie lokatorów.

Podatek płatny jest w dwóch ratach półrocznych (a nie jak dotychczas w 4-ech ratach), a mianowicie za I-sze półrocze do dnia 30-go kwietnia, zaś za II-gie półrocze do dnia 31-go października każdego roku.

Obowiązek podatkowy powstaje od początku następnego miesiąca po zajęciu lokalu, a obowiązek ten wygasa z końcem miesiąca, w którym lokal opróżniono. Mieszkania oraz lokale przemysłowe, korzystające z obniżki czynszu od 1-go grudnia 1935 r. VII i VIII kat.

przemysł., oraz IV kat. handlowa) opłacać będą w latach 1936 i 1937 podatek od 12-krotnego komornego za grudzień 1935 r.

Równocześnie umarza się wszelkie zaległości w podatku od lokali, przypadające za czas do 1-go stycznia 1936 r. od jedno- i dwuizbowych lokali mieszkalnych.

80 proc. lokali objętych zniżką komornego.

Według informacyj Polskiego Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomości Miejskiej w domach podlegających ustawie o ochronie lokatorów w Polsce jest ogółem 1,340.780 lokali mieszkalnych. Z liczby tej: 483.147 mieszkań jest jednoizbowych; 404.102 dwuizbowych; 228.054 trzyizbowych; 119.111 czteroizbowych; 55.175 pięcioizbowych; koło 18.000 sześcio - izbowych.

Zatem ogółem liczba lokali mieszkalnych, w których nastąpi ustawowa obniżka komornego wyniesie 1,188.474 mieszkań, co w stosunku do ogólnej liczby mieszkań w Polsce (1,340.780) wyniesie 97.5 procent.

Jeżeli teraz idzie o lokale handlowe i przemysłowe — to obniżka przedstawia się następująco: Przedsiębiorstw handlowych jest w Polsce ogółem 421.148. W tem IV kategorji 187.709. Zatem ustawowa obniżka komornego, odnosząca się do IV kategorji dotknie 4.5 proc. ogólnej liczby lokali handlowych w Polsce.

Przedsiębiorstw przemysłowych jest w Polsce ogółem 211.770. W tem VII kategorji około 12.000, a VIII kategorji 185.502. Zatem ustawowa obniżka komornego, odnosząca się do VII i VIII kategorji lokali przemysłowych dotknie 197.502 lokali przemysłowych, co w stosunku do ogólnej liczby wyniesie 93.2 procent.

Na ogólną liczbę 1,973.698 lokali, obniżką komornego objętych jest 1,573.685, a więc około 80 procent.

Indywidualizacja wymiarów podatkowych

Odprężenie w stosunkach między władzami skarbowemi i płatnikami.

Na terenie samorządu gospodarczego odbyła się ostatnio wymiana zdań na temat tegorocznej akcji wymiarowej, która jak wiadomo, odbyła się po raz pierwszy w odmienny sposób.

Bardzo ciekawe uwagi na temat powyższy opracowała łódzka Izba Handlowo - Przemysłowa, która w wyniku obserwacji akcji wymiarowej dochodzi do bardzo znamiennych konkluzyj.

W pierwszym rzędzie — zdaniem Izby łódzkiej — wbrew pierwotnym pesymistycznym przewidywaniom zniesienie komisyj szacunkowych nie pociągnęło za sobą komplikacyj, podważających realność samej akcji wymiarowej. Źródła takiego stanu rzeczy należy się dopatrzeć w pierwszym rzędzie w zaleceniach organów nadzorczych, odwodzących władze skarbowe od zbyt pochopnego podwyższania wymiarów.

Najbardziej znamiennym rysem, charakteryzującym obecne postępowanie wymiarowe była dążność do daleko posuniętej indywidualizacji wymiarów, co stanowi odwrót od pierwotnie rozważanej zasady szablonowego i normatywnego wymiaru przy pomocy nietylko norm średniej dochodowości, lecz również i obrotów. Koncepcja powyższa na skutek akcji Izb H.-P. została jednak zarzucona i min. Skarbu przeszło do drobiazgowej indywidualizacji wymiarów w drodze wykorzystania współudziału płatnika.

Przy stosowaniu powyższej metody ujawniły się 3 charakterystyczne zjawiska. Początkowo podstawą ustaleń wymiarowych był zazwyczaj obrót. W toku obecnej akcji wymiarowej nastąpiło natomiast odwrócenie normalnego dotychczas porządku rzeczy, władze

skarbowe przesłuchiwały przedewszystkiem płatników na okoliczność ile zarabiają, jakie są ich wydatki życiowe, i dopiero wypośrodkowawszy domniemaną dochodowość przedsiębiorstwa starały się ustalić obroty odpowiadające dochodowi.

Dalej władze skarbowe w przeważającej liczbie wypadków starały się wyjednać protokularną zgodę płatników na obliczony w wymieniony wyżej sposób obrót, który był traktowany jako modyfikacja obrotu podanego w pierwotnem zeznaniu płatnika. W ten sposób siłą rzeczy ustaliła się w naszym systemie wymiarowym zasada poniekąd ugodowego układania się władz skarbowych z płatnikiem w przedmiocie podstaw wymiaru.

Przy wymiarze podatku dochodowego stosowana była — jak już podawaliśmy wyżej — zasada indywidualizacji wymiarów, co pozostaje w oczywistej sprzeczności z dotychczasowemi intencjami min. Skarbu, wysuwającemi na pierwsze miejsce jako podstawę wymiaru stawki średniej dochodowości. W tych warunkach stawki dochodowości w odniesieniu do handlu hurtowego stają się anachronizmem i wchodzą w rachubę tylko w stosunku do płatników, których księgi uległy dyskwalifikacji jako nierzetelne.

Osobnem zagadnieniem jest sprawa funkcjonowania komisyj odwoławczych. Komisje te wykazały liczne niedomagania, wynikające bądź ze względów natury personalnej, bądź technicznej. Momentem ujemnym wysoce jest fakt, że właściwym czynnikiem inicjatywy w komisjach odwoławczych jest nadal Izba Skarbowa, rola zaś przewodniczącego jest raczej formalna, niż merytorycznie decydująca. Prócz tego niedomaga tem-

po prac i sprawa powoływania członków - zastępców.

Zastanowićby się należało również nad zagadnieniem, czy nowa ordynacja wprowadziła odprężenie w stosunkach między płatnikiem a władzami skarbowemi. Dotychczasowa praktyka wydaje się jeszcze niedostateczną dla objektywnej oceny. W każdym razie stwierdzić można pewną poprawę w większych ośrodkach, podczas gdy stosunki na prowincji dalszej przedstawiają się wysoce niezadawalająco, a przesłuchiwanie płatnika w ośrodkach mniejszych przybiera częstokroć niestety znamiona przesłuchania śledczego.

* * *

Jak się dowiadujemy, toczą się obecnie narady nad zmianą przepisów rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej. Zmiany mają zmierzać przedewszystkiem do uproszczenia postępowania wymiarowego.

Kronika.

W sobotę, dnia 23 bm. od godz. 9—11 urzędować będzie w Izbie Przemysłowo-Handl. w Krakowie Dyrektor Centralnej Komisji Przywozowej w Warszawie, p. Eugenjusz Wencel, i będzie udzielał informacyj zainteresowanym importerom w sprawach przywozu.

IMPORT TOWARÓW Z AMERYKI PÓŁNOCNEJ.

Izba przemysłowo - handlowa w Krakowie zawiadamia, że firmy, które opierając się na zawiadomieniu Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego w Warszawie sprowadziły towary z Ameryki Półn. przed otrzymaniem z Ministerstwa przemysłu i handlu zezwolenia na przywóz tychże towarów, winny w nieprzekraczalnym terminie **do 26 b. m.** zgłosić się w Izbie przemysłowo - handlowej, przedkładając następujące dokumenty:

1) dowód dokonania opłat kompensacyjnych,

2) dowód, stwierdzający przybycie towaru do polskiego obszaru celnego przed 1. września b. r.

EKSPORT KONFEKCJI DO AMERYKI.

Syndykat eksportu odzieży w Łodzi — podjął ostatnio prace, zmierzające do zwiększenia wywozu konfekcji na rynek Stanów Zjednoczonych. Specjalna delegacja tego syndykatu, która bawiła ostatnio w Stanach Zjednoczonych, — ustaliła poważne możliwości zwiększenia eksportu, który jednak w miarę możności musi być przystosowany do wymogów pojemnego rynku amerykańskiego. Przygotowanie eksportu na ten rynek wymagać będzie bardzo poważnych wysiłków, opartych na gruntownych studjach i wyczerpujących pracach przygotowawczo - badawczych. W tej dziedzinie istnieje również cały szereg projektów, dotyczących m. in. stworzenia składów konsygnacyjnych. Jednocześnie zwrócona będzie szczególna uwaga na poprawę jakościową konfekcji polskiej, produkowanej, jak wiadomo, prawie wyłącznie systemem chałupniczym.

WZROST ZBYTU CHUSTEK.

Zbyt chustek fantazyjnych i drukowanych w porównaniu z r. ub. zwiększył się o przeszło 100 procent. Podkreślić przytem należy, że ostatnio produkcja polska uzyskała wydatną przewagę nad importem czeskim, który jeszcze do niedawna był dość znaczny. Wspomnieć też trzeba, że poza wzrostem zapotrzebowania na chustki ze strony rynku wewnętrznego, wzrost ten zaobserwować się dał również i w dziedzinie eksportu.

SPRZEDAŻ WYROBÓW TYTONIOWYCH.

W Nr. 82 „Dziennika Ustaw“ z dnia 15 b. m. ukazało się rozporządzenie ministra Skarbu o zmianie rozporządzenia z dnia 30 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych.

Ostatnie rozporządzenie postanawia, że w hotelach, lokalach rozrywkowych, zakładach gastronomicznych, bufetach i t. p. wolno sprzedawać tylko papierosy i cygara.

§ 8 dawnego rozporządzenia — otrzymał nowe brzmienie. M. in. nowe rozporządzenie postanawia umieszczanie zewnątrz lokalu (sklepu, kiosku, budki, skrzynki i t. p.) szyldu według wzoru. Postanowienie to wchodzi w życie 30 kwietnia 1936 roku. Pozatem rozporządzenie postanawia, że obowiązkiem sprzedawców wyrobów tytoniowyhc jest zabezpieczenie tych wyrobów od wpływów ujemnie działających na ich jakość np. przez wydzielanie silnej woni lub wilgoci.

§ 9 dawnego rozporządzenia otrzymał nowe następujące brzmienie:

„Wyroby tytoniowe, z wyjątkiem wymienionych w następnym ustępie, wolno sprzedawać tylko w oryginalnych, bezpośrednich opakowaniach, zaopatrzonych etykietą lub banderolą monopolową.

Wyrabiane przez polski monopol tytoniowy cygara i papierosy oraz skrętki i tytoń do żucia mogą być sprzedawane na sztuki, a presówka i tabaka na wagę“.

Rozporządzenie wchodzi w życie w dniu ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 10 b. m. z wyjątkiem postanowienia co do umieszczenia szyldu.

ZATRZYMYWANIE FAŁSZYWYCH ZNAKÓW PIENIĘŻNYCH.

W Dzienniku Ustaw R. P. z dnia 8 b. m. (Nr. 81) ukazało się rozporządzenie ministra skarbu o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 23 marca 1932 r. o wymianie uszkodzonych i zatrzymywaniu fałszywych znaków pieniężnych.

W dawniejszem rozporządzeniu zmieniony został m. in. par. 7, w związku z czem rozciągnięty został obowiązek zatrzymywania znaku pieniężnego sfałszowanego lub budzącego wątpliwości co do jego autentyczności — również na instytucje prawa publicznego. Pozatem par. 7 w nowem brzmieniu postanawia, że instytucja zatrzymująca znak pieniężny powinna w wypełnionym kwestjonarjuszu oznaczyć urząd policyjny

właściwy terytorjalnie dla miejsca zatrzymania znaku pieniężnego oraz oryginał kwestjonarjusza wraz z dwoma odpisami i zatrzymanym znakiem pieniężnym przesłać niezwłocznie do urzędu policyjnego terytorjalnie dla miejsca zatrzymania znaku pieniężnego.

KRAKOWSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ „FLORJANKA“ S. A. W KRAKOWIE.

Krakowskie Towarzystwo Ubezpieczeń „Florjanka“ S. A. w Krakowie kontynuuje działalność dawnego Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń (popularnie zwanego „Florjanką“), które założone w roku 1861, oparte na zasadzie wzajemności ubezpieczonych członków, było pionierem idei ubezpieczeniowej na terenie całego b. zaboru austrjackiego, jako jedyna polska placówka tego rodzaju. W wyniku panującego po wojnie kryzysu gospodarczego zmuszone było Krakowskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń zmienić swą formę prawną, co znalazło wyraz w dokonanej w r. 1932 reorganizacji, w wyniku której utworzona została Spółka Akc. z **kapitałem akcyjnym zł. 2.500.000.**

Krakowskie Towarzystwo Ubezpieczeń „Florjanka“ S. A. z siedzibą w Krakowie posiada **Oddziały w Warszawie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu i Katowicach** i prowadzi działalność ubezpieczeniową na obszarze całego Państwa, przyczem posługuje się szeroko rozprzestrzenioną siecią ajencyjną. „Florjanka“ **przyjmuje ubezpieczenia w działach: ogniowym, gradowym, kradzieżowym, od następstw nieszczęśliwych wypadków,** odpowiedzialności cywilnej i samochodów od szkód.

W skład Zarządu Towarzystwa wchodzą: Profesor Uniw. Jag. Dr. Adam Krzyżanowski jako Prezes, oraz jako Członkowie: p. J. A. Jeziorański, p. Dr. H. Rittermann, p. A. Śliwiński i Naczelny Dyrektor p. Karol Witkowski.

DYREKCJI
TOWARZYSTWA UBEZPIECZEŃ „ORZEŁ“ S. A.
W KRAKOWIE

składa serdeczne podziękowanie za kulantne i szybkie wypłacenie odszkodowania za poniesioną stratę pogorzelową

Grodzisko Markus Stempel.

Pewna firma holenderska poszukuje ajenta dla sprzedaży tapet.

Zgłoszenia **tylko pisemne** do Administracji „Przeglądu Kupieckiego“ pod L: 21305/K. 14. XI. 35.

Wieczory Towarzyskie w Krakowskiem Stowarzyszeniu Kupców.

Sekcja Towarzysko-Odczytowa przy K. S. K. jako jeden z programu pracy postanowiła utworzyć tygodniowe wieczory towarzyskie, któreby umożliwiły kupcom spędzenie kilku godzin w gronie kolegów na godziwej rozrywce i miłej pogawędce.

Pierwszy inauguracyjny wieczór towarzyski odbędzie się w niedzielę, 24 b.m. o godz. 7·30 wieczorem w salach Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców, ulica Grodzka L. 43, ze współudziałem czołowego artysty Trupy Wileńskiej p. S. Natana i innych.

Prezydjum Stowarzyszenia zaprasza więc Członków do licznego wzięcia udziału w tych wieczorach.

Z wydawnictw.

Dr BRONISŁAW FELLER: Ustawa stemplowa. Wydanie IV. Komentarz: „Co każdy wiedzieć winien o nowej ustawie stemplowej“. Kraków, 1936. Nakładem wydawnictwa Ustawy stemplowej.

Komplet Ustawy stemplowej, złożony z czterech części w opracowaniu Dra Bronisława Fellera, który obejmuje całość ustawodawstwa stemplowego wraz z orzecznictwem, interpretacją autentyczną, wszystkiemi rozporządzeniami wykonawczemi i okólnikami Ministerstw, oddał praktyce wielkie usługi. Obecnie ukazało się IV. wydanie ustawy stemplowej, które obejmuje nową ustawę stemplową, ogłoszoną 27-go sierpnia 1935 r., komentarz: „Co każdy wiedzieć winien o nowej ustawie stemplowej“, który zawiera systematyczny, jasny i wyczerpujący wykład prawa stemplowego na tle najnowszego orzecznictwa, terminy w sprawach opłat stemplowych, ostatnie orzecznictwo i obszerny skorowidz (22 stron druku). IV. wydanie książki stwierdza użyteczność tejże dla najszerszych sfer, gdyż stała się koniecznym przewodnikiem w zawiłych sprawach opłat stemplowych.

P. T. Abonenci „Przeglądu Kupieckiego„ oraz Członkowie Krak. Stowarzyszenia Kupców mogą otrzymać zniżki do kinoteatru „Wanda“ w Adm. „Przeglądu Kupieckiego“

Instrukcje dla eksporterów i importerów w obrocie z Niemcami

Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego, wydało tymczasowe informacje dla importerów towarów niemieckich do Polski, jak również dla eksporterów towarów polskich do Niemiec w ramach zawartej niedawno umowy gospodarczej polsko-niemieckiej.

Informacje dla importerów stwierdzają, że dokonywanie zapłaty dostawcy niemieckiemu za towar, może odbywać się wyłącznie za pośrednictwem Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego i bezpośrednie wpłaty eksporterowi niemieckiemu są niedopuszczalne. Wpłata za towar następuje w złotych po ostatnio znanym średnim urzędowym kursie dewizy według faktury niemieckiego dostawcy. Zabezpieczenie wekslowe lub bankowe musi być złożone w takiej walucie, na jaką opiewa faktura, z tem, że wpłata nastąpi w złotych w terminie płatności po urzędowym średnim kursie dewizy. Sposób i termin płatności musi być przytem zgodny z fakturą niemieckiego dostawcy.

Importer polski, który korzysta z kredytu, musi podpisać przed otrzymaniem świadectwa deklarację dla Polskiego Towarzystwa Kompensacyjnego, zobowiązując się, że nie dokona żadnych bezpośrednich wypłat dostawcy niemieckiemu oraz, że należność za towar wpłaci w złotych w dniu płatności, który musi być oznaczony w deklaracji.

Z chwilą wpłaty przez polskiego importera, Polskie Towarzystwo Kompensacyjne uzna rachunek niemieckiej Kasy Rozrachunkowej i prześle jej avizo dla wypłaty dostawcy niemieckiemu odpowiedniej sumy z rachunku Polskiego Towarzystwa Kompensacyjnego w Niemieckiej Kasie Rozrachunkowej. Sumy, znajdujące się na rachunku Polskiego Towarzystwa Kompensacyjnego w Niemieckiej Kasie Rozrachunkowej oraz sumy, znajdujące się na rachunku Niemieckiej Kasy Rozrachunkowej w Polskiem Towarzystwie Kompensacyjnem, nie podlegają oprocentowaniu.

W informacjach dla eksporterów zaznaczono, że kontrahent niemiecki eksportera polskiego winien uzyskać u swoich właściwych władz odpowiednie zezwolenie dewizowe na wpłacenie należności za towar na rachunek Polskiego Towarzystwa Kompensacyjnego w Niemieckiej Kasie Rozrachunkowej w Berlinie. Jeżeli zobowiązanie nie opiewa na marki niemieckie, to równowartość będzie obliczona w markach niemieckich po ostatnio znanym w chwili płatności średnim kursie urzędowym danej waluty, notowanej w Berlinie. W chwili płacenia przez importera niemieckiego należności za towar polski, Niemiecka Kasa Rozrachunkowa uznaje rachunek Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego u siebie, przesyłając awizo dla wypłaty eksporterowi polskiemu. Wypłata należności eksporterom polskim następuje w złotych w miarę wpływów z importu na rachunek Niemieckiej Kasy Rozrachunkowej w Polskiem Towarzystwie Kompensacyjnem, przyczem wypłaty następują w kolejności ustalonej datami wpłat marek niemieckich, uskutecznionych przez importerów niemieckich.

Wypłata może nastąpić tylko wówczas, kiedy Polskie Towarzystwo Kompensacyjne otrzyma z urzędu celnego dowód dokonanej celnej odprawy wywozowej towaru w postaci poświadczonego odcinka świadectwa rozrachunkowego na wywóz.

OGRANICZENIE OBROTU TOWAROWEGO Z WŁOCHAMI.

W Nr. 82 Dzienniku Ustaw R. P. z dnia 15 listopada ukazało się rozporządzenie ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z ministrami: Spraw Zagranicznych, Rolnictwa i Reform Rolnych, oraz Przemysłu i Handlu o ograniczeniu obrotu towarowego z Włochami oraz posiadłościami włoskiemi.

Rozporządzenie to zakazuje przywozu do polskiego obszaru celnego wszelkich towarów, przychodzących z Włoch lub posiadłości włoskich, oraz wszelkich towarów pochodzących z Włoch lub posiadłości włoskich, niezależnie od miejsca wysłania tych towarów. Zakaz ten nie obejmuje złota, srebra, książek, dzienników i wydawnictw perjodycznych, map, wyrobów kartograficznych, nut, statku „Batory“ wraz z urządzeniem, towarów, służących do budowy samochodów przywożonych w wykonaniu umowy licencyjnej zawartej między Państwowemi Zakładami Inżynierji i Spółką Akc. „Fiat“ w Turynie. Pozatem od zakazu tego wyłączone będą na zasadzie zezwoleń Ministerstwa Skarbu również towary, przywożone w wykonaniu zawartych umów, o ile należność została całkowicie uiszczona dostawcy włoskiemu najpóźniej w dniu 19 października b. r.

Rozporządzenie zabrania wywozu z polskiego obszaru celnego z przeznaczeniem do Włoch i posiadłości włoskich szeregu towarów krajowych, jak również zagranicznych reeksportowanych z wolnego obrotu lub ze składów celnych. Rozporządzenie wymienia, jako towary zakazane do wywozu, zwierzęta pociągowe, kauczuk oraz m. in. szereg metali.

Paragraf 3 omawianego rozporządzenia postanawia, że stwierdzenie czy towar nie przychodzi z Włoch lub posiadłości włoskich — przeprowadzane będzie na podstawie dokumentów przewozowych. Stwierdzenie, czy towar nie pochodzi z Włoch lub posiadłości włoskich, przeprowadzane będzie na podstawie dokumen-

tów przewozowych, ewentualnie dokumentów celnych oraz handlowych.

Stwierdzenie, czy wywożony towar nie jest przeznaczony do Włoch lub posiadłości włoskich, przeprowadzane będzie na podstawie dokumentów przewozowych. W razie uzasadnionych podejrzeń co do przeznaczenia towarów urzędy celne mogą zażądać dokumentów handlowych, wskazujących na kraj przeznaczenia.

Paragraf 4 omawianego rozporządzenia ustala sposób wydania do wolnego obrotu towarów, przywiezionych z Włoch w wykonaniu umowy z dnia 20 listopada 1935 r., zawartej z Cantieri Riuniti dell Adriatico, stocznia Monfalcone (Przyp. Red.: — Chodzi o M/S „Batory“ i urządzenia) oraz towarów przywiezionych w wykonaniu umowy licencyjnej z dnia 21 września 1931 r., zawartej między Państw. Zakładami Inżynierji i Sp. Akc. „Fiat“ w Turynie.

Omawiane rozporządzenie nie obejmuje również szeregu przedmiotów przychodzących lub pochodzących z Włoch lub posiadłości włoskich, — zazwyczaj zwalnianych od należności celnych, jak np. przedmiotów używanych, które podróżni wiozą ze sobą do osobistego użytku, mienia używanego osób przesiedlających się do polskiego obszaru celnego i t. d.

Rozporządzenie w paragrafie 6 postanawia, iż nie stosuje się ono do towarów, nadanych do przywozu do polskiego obszaru celnego, jak również nadanych do wywozu z tego obszaru najpóźniej w przeddzień wejścia w życie omawianego rozporządzenia.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 18 listopada b. r.

Nowa powódź karteli.

Mimo wrogich nastrojów społeczeństwa wobec karteli, żerujących na wyniszczonym polskim organiźmie gospodarczym i niezbyt przychylnego dla karteli stosunku nowego rządu, przeżywamy ostatnio istną powódź karteli.

I tak w najbliższych dniach ma być zgłoszony do rejestru kartelowego ministerstwa przemysłu i handlu nowy kartel zimnowalcowanej bednarki. Producentami w tym zakresie są walcownie: „Wspólnoty Interesów“, huty „Pokój“ i huty „Modrzejów“. Należy zauważyć, że zimnowalcowana bednarka jest podstawowym surowcem całego szeregu przemysłów przetwórczych, m. in. metalowo - piśmiennego i zajmuje pierwsze miejsce w zakresie dostaw wojskowych, będąc niezbędnym materjałem opakowaniowym.

Organizacje średniego i drobnego przemysłu zaznaczają, że ewentualne zawiązanie się takiego kartelu jest rzeczą nietylko zbyteczną, ale szkodliwą, gdyż przemysł przeżywa okres wyjątkowo dobrej konjunktury i pracuje na trzy zmiany w ciągu całego roku. Granice dla przywozu bednarskiego są zamknię-e, przyczem bednarka krajowa jest znacznie droższa od zagranicznej. W razie uzyskania pozwolenia na przywóz bednarki zagranicznej ostatnia kalkuluje się o 30 proc. taniej od krajowej, pomimo, że jest w lepszym gatunku.

W Krakowie toczą się pertraktacje w sprawie uruchomienia kartelu tutek pod nazwą „Centro - Tutka“. Uczestnikami tych pertraktacyj jest fabryka tutek „Herbewo“ w Krakowie, fabryka tutek „Sokół“ w Warszawie, fabryka „Aida“ we Lwowie i kartel papierniczy „Centro - Papier“ jako dostawca surowca dla tego przemysłu.

Pod nazwą „Centro - Kopyto“ ma powstać w najbliższych dniach kartel kopyt szewskich. O to zabiega kilku producentów warszawskich.

Kartel obcasów drewnianych pod nazwą „Centro - Obcas“ tworzony jest przez grupę większych zakładów, produkujących artykuły szewskie.

Po „Centro - Ćwieku“, który rozpoczął swą działalność od podwyższenia cen na ćwieki szewskie przeszło o 50 proc. i unieruchomienie kilku wytwórni, płacąc wysokie postojowe, przychodzi obecnie kolej na „Centro - Kopyto“ i „Centro - Obcas“, czyli znaczne podrożenie wszelkich artykułów szewskich.

Również zawiązany zostaje w Łodzi w najbliższych dniach kartel fabryk sznurowadeł.

Naogół liczba karteli wzrasta z dnia na dzień i ceny wyrobów kartelowych zwyżkują stale i zwyżka cen na rynku osiągnęła w ostatnich latach w wielu wypadkach cyfrę 30 proc., pomimo ogłaszanych w tym czasie, zgodnie z postulatami rządu, oficjalnych zniżek cen.

Wydawca Za Krak. Stow. Kupców: Samuel Schechter. Redaktor odpow. Samuel Kurzmann.
Drukarnia Józefa Fischera, Kraków, Grodzka 62. Telefon 104-12.